

PTD. BY. Anna. దక్షిణమూర్తి

Cell: 9490406348

SON OF AUTHOR

With Respects and Regards

నేను ఈ శతక ప్రతులను శ్రీరామ బసవ
సేవా సమాజము (రిజిస్టర్డ్), నానుబాలవీధి
శ్రీకాకుళం (హోస్టల్ & జిల్లా) వారికి బహుమతి
చితిని. కావున సమాజ నిర్వహణాధికారి
నిర్ణయించిన వెలను చెల్లించి వారినుండి
మహాజనులు ప్రతులను పొందవచ్చును.

— గ్రంథకర్త

శ్రీ శ్రీ శ్రీ

* కూర్మదేవ శతకము *

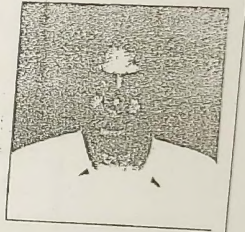
శ్రీ తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానమువారి
ఆర్థిక సహాయముతో ముద్రితమైనది.

గ్రంథకర్త:

అమలాపురపు భాస్కరరావు Ex. Manager
నానుబాలవీధి, శ్రీకాకుళము (హోస్టల్ & జిల్లా) Anna
(అం. ప్ర) BANIK

శ్రీ శ్రీ శ్రీ

* కూర్మదేవ శతకము *

శ్రీ తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానమువారి
ఆర్థిక సహాయముతో ముద్రితమైనది.

గ్రంథకర్త:

అమలాపురపు భాస్కరరావు
నానువాదవీధి, శ్రీకాకుళము (పోస్టు & జిల్లా)
(ఆంధ్ర) EX MANAGER
* * *
ANDURU

ప్రథమ ముద్రణము : 17-1-86

1000 ప్రతులు

వెల : అమూల్యము

సర్వస్వామ్య సంకలితము.

ముద్రితము :

శ్రీ గాయత్రీ ప్రెస్, శ్రీకాకుళం.

శ్రీ
శ్రీ కూర్మదేవ ప్రభు శతకము

- వీరిక -

ఈ శ్రీ కూర్మదేవ ప్రభు శతకమును మత్తేభ శార్దూల వృత్తములలో మదంతే వాసి చిరంజీవి అమలాపురపు భాస్కర రావు మృదు మధుర పద సముదయ ప్రధితముగా మనోజ్ఞ శైలిలో విరచించెను. ఇది ప్రాచీన కవితా సంప్రదాయమును విడువక నవీన మార్గమున వెలసియున్న శతకరాజములలో బ్రధానమైనదని చెప్పవచ్చును.

కావ్యాంగనకు సముచితములగు భూషణములవలె విభాసిల్లు సర్దూలంకార శర్దూలంకార సముపేత భానపూరిత పద్యములనేకములు హృద్యములై యిందుగా నవచ్చుచున్నవి.

ఇందలి యాటవ పద్యము :- శ్రీ శంకరస్వాములవాసి భజగోవింద మంజరికా వృత్తములలోని 'శ్లో! బాలస్తావత్ కీడానక్తః తరుణస్తావత్ తరుణీనక్తః వృద్ధస్తావచ్చింతానక్తః పరమే బ్రహ్మణి కో2పి ననక్తః' అను శ్లోకము నందుంబలె, బాల్యంబది యాటలచేతను, యౌవనము కుసుమ శర సమర విషయాభిలాషచేతను, వార్ధక్యము ధనాశాది గుణబంధనము చేతను సాగించి, దారాత్పాదిక సమస్త బంధములచే మమకార యుక్తుడై సంసార భ్రమణ మొందుచున్న శీశుండు నిన్నే సమయమున భజించి ముక్తి నొందగలడని పుట్ట చక్కని యువ దేశవచనము కనుకను క్షేప్యరూడవైన నన్ను బ్రసన్నుని జేసుకొని తరింపఁగోరుటకై చిన్ననాటండెయు నీ చరణస్మరణకరణము నవలంబించి వర్తింతుటయే శరత్వమని నచించుట హృద్యముగ నున్నది.

(2)

10వ పద్యము :- ఆశ్రయించినవారిని రక్షించుట యొక గొప్పకాదు. నీవట్ల విరుద్ధముగా సంచరించువారిని గూడ రక్షించుట నీకుగీర్తిచాచుకమని ప్రార్థన రూపమునఁ జెప్పి వానరమిత్రా! వరసారథియను సంబోధనములయందు భవని ప్రధానముగు భావమును వెలయించుట ప్రశంసనీయము.

18వ పద్యము :- 'రెంటిక జెడ్డ రేవడు' అను సామెతను రావణ కుంభకర్ణాదులు కయ్యంబు వలనను, సుగ్రీవ విభీషణాదులు నెయ్యంబువలనను నీయందుఁ దలంపు జేర్చి తరించిరి. నీవును వారలకు భేదములేని సమైక్య భావమున నైకస్థితిఁ జేకూర్చితిని. శత్రుమిత్రులయందు భేదములేని పవిత్రస్వభావుండవైన నిన్నుగూర్చి నేనేమను కొందును. నెయ్యమునగాని కయ్యమునగాని నీయందు భావమగ్నము చేయకుండుటవలన నే రెంటిక జెడ్డరేవడనని లోకాక్షి నిముడ్చుట ప్రోధముగా నున్నది.

18వ పద్యము :- నిన్నెంతఁగాఁ బలవించి పిలుచు చున్నను భక్తుఁడనిగు నాయందుఁ గటాక్షించి మారుపలుక బండుటచే నిన్నే భక్తుఁడు మనస్సులో భక్తిపాశములచే బంధించెనో యను పలుకుట మనోహరముగ నున్నది.

28వ పద్యము :- అంత్యప్రాస శబ్దాలంకారము నిర్విశంకమగు టివి నొప్పారుచున్నది.

26వ పద్యము :- రామావతార సందర్భమున కోతుల మూక సాహాయ్యమున నీ కార్యమును సాధించు కొన్నవాడవు. నా హృదయమను కోతి నివుడు నీవశ మునర్చుకొని దాని చపలత్వమును మాన్చి నీ కార్యమును

(3)

జక్కదిద్దనలవరింపుమనిచెప్పిన భావము 'శివాలందలహరి'లో మహామాహాటవ్యాం...' అను శ్లోక భావము జ్ఞప్తికిఁ తెచ్చుచున్నది.

37 :- పూర్వ భక్తులగు గజేంద్ర ప్రహ్లాదాదు లను బోధింపట్లుగ నన్నును రక్షింపుమని స్వామిని బ్రార్థించుట యుచితముగ నున్నది.

43 :- ఓమ్ అను ఆకార, ఉకార, మకారాత్మక ప్రణవమునుండి ఆకాశము, గాలి, యగ్ని, నీరు, పుడమియను నీయైదు మహాభూతములను సృష్టిచేసి, వీని కాధారమైన యోంకార శబ్దస్వరూపముగ బ్రహ్మవే నీవు. సర్వాత్మర్తికి మూలకారణుడవు నీవను వేద ఋక్కుల భావార్థమును బోదిగించుట హృదయంగమమై ముద మొదవఁజేయుచున్నది.

44 :- "అహం బ్రహ్మస్మి" యను మహా వాక్య రహస్యార్థము ప్రవచింపఁబడినది.

45 :- భగవంతుడవగు నీయందైక్యమగుటకు పరమ సాధనములై వెలయు సత్త్వగుణ ప్రతిష్ఠితములగు నిర్గుణముల ననుగ్రహింపుమని వేడుట వేడుకనింపుచున్నది.

46 :- మృత్యుతములగు (1) వైవ, (2) వైష్ణవ, (3) సౌర (4) గాణాపత్య, (5) కాపాలిక, (6) శాక్తేయములకు మూలాధారమగు నిర్గుణుడవై వెలుగుచున్న పరిపూర్ణుడ ఏవేయని విశదీకరింపఁబడినది.

48 :- నిర్గుణ పరిబ్రహ్మవయ్యు రజనసత్త్వరేషా గుణ సంయుక్తిచే గ్రహముగా బ్రహ్మ, విష్ణు, మహేశ్వర

స్వరూపములను వ్యాపారార్థము భరించునట్టి జగన్నాటక సూత్రాధారిని నీవేయని చెప్పబడిన గొప్ప మాట పెద్దల మెప్పులను దప్పక పొందుటకు దగియున్నది.

49 :- వేదాదులే నిను - వట్టిపలేక "నేతినేతి" యని యూరకున్నవని చెప్పినప్పుడు మూర్ఖుడను. నజ్జాడును నగు నేను నీ యైశ్వర్య స్వరూపము నిదమిత్తమని వచించుటకు నెట్లు సమర్థుడనుగాఁగలనో యని జ్ఞానవాంఛా భిరతుడై భగవంతు నర్పించు తెరువు నెఱుకవలచుట సరసముగ నున్నది.

50 :- విరివిగ నచ్చు తెనుంగు నుడికారంపు యెపు సొంపులు గుగ్గిమృరింప 'మేటి వేలుపుల మిన్న' యగు తన వేలుపునుసూర్చి బమ్మ కొమరుడుగను, అచ్చియిల్లాలు గను, వలుకుల కలికి కోడలుగను నీకుజేకూతుల వలన నిన్ను మన్ననజేసి పెన్నాడు బత్తులకు వరుసగ మనికియు, సిరులును, జదువును జేకూతునుగదా! కాని నీవలన నేమియు జరుగనేరదని వ్యాజస్తుతి ధ్వనించుచున్నది. ఇదిలగ్నాలంకార శోభితము.

51 :- రెండవ యవతారమగు కూర్మదేవుడాల యస్థితుడై యర్చాదులందఁగలిగి పూజింపబడుటకు హేతువులు సూచింపబడినవి. అవి యేవన పుణ్యవంతుడగు శ్వేత రాజునకు నిజస్వరూప సుదర్శనమునొసంగి నీమూర్ఖుని కలఁదార్చి యాలయ నీర్మాణ కర్తృత్వమును బూని నిన్ను శాస్త్రోక్త విధి ప్రకారము పూజించెని తెలుపుటయేరాక యటుపిమ్మట నశ్వారాయుడగు రాజవరేణ్యుడాదేవునకు భోగ రాగాది సమస్త వైభవోపేత కైంకర్యములు నిర్విఘ్నముగ శాశ్వతముగా జరుగుటకై నలయునంత మాన్యమును

గూడ జానముచేసినట్లు శక్తి కూర్మక్షేత్ర మాహాత్మ్యమున వివరింపబడిన గాథా విషయము లివ్వడంబున హర్షితర ఫణి ముచింపబడుటచే భావకులకు క్షేత్ర నిర్మాణాది విషయ పరిజ్ఞానము కలిగించునుగాక! శక్తి కూర్మక్షేత్రమున శివా శాసనమున శశ్వారాయ వృత్తాంతము హ్రీయబడినది ఇట్టి విషయములు సర్వలకు పరిగ్రహ్యములు. ఇది మిక్కిలి సమంజసమై యున్నది.

52 :- మకారాద్యక్షర సమూహములకు గుర్తింపఁబడిన లో నేడు వర్ణముల వలకు మాత్రముకూడఁడు చరణములలో దెప్పబడినవి. ఇది చిత్ర కవిత్వమునకుఁజేందియున్నది.

61 - 70 - 61వ పద్యము మొదలు 70 వరకు మున్న పద్యములలో 'మత్స్యః కూర్మ వరాహాశ్చ నారసింహాశ్చ నామనః' అను దశావతారములు తపోచిత్రముగ వర్ణింపఁ బడినవి. పారకులీ పద్యములు నిత్యమును దైవ పార్శ్వనా డావిమనఁ బఠించుకొనుటకు యోగ్యమై యున్నవి.

71 :- నేను, నాది యనునవి లేవని యెఱింగి 'బ్రహ్మ సత్యం జగన్విధ్వా' అను వేదసూక్తి ననుసరించి సర్వమునందు సర్వోపగతుండవయి సర్వ వస్తు స్వరూపము లతో నీవే దీపిల్లుచుండుటచే నన్ను గూడ నీ యక్షయే సర్వమై యున్నప్పుడు నాది యనునది వేలులేదు శాసన నీకు భక్తితో గానుక సమర్పించుటకు నెట్టి యపశాళము లేకున్నది "శ్రీకృష్ణరూపుడవై కృపానార భాస్వదనంత ప్రతిభావిశాళిత కవిశోభవైయున్న నన్ను నిరంతర మెడరిడను ధ్యానింతు" నను విషయమంతయును పవిత్రద్వా ర్యానుసారియై యున్నది. ఇందు కవికుమారుని యాత్మజ్ఞాన విషయక గ్రింధ పరిశోధనాధీశము తేటతెల్లయగుచున్నది.

72. సర్వగు పడముగ కర్మము పడవవాడగుటచే నిది గుహనివట్ల వాడబడినది. ఇట్టి జాను తెనుంగు పద ప్రయోగములును, మూర్ఖ భావోన్మీలనీత సమానములును నచ్చటచ్చట కవిచే వాడబడియున్నవి. పూర్వ భక్తులైన, యపాల్యయు, గుహుడను, నాంజనేయుడను, జాంబవంతు డను, విభీషణుడనునై నను జన్మింపక మానవత్వమును బొంది దీనుడనై సరాధముడనై యున్నవాడు నీ పవిత్ర కృపాలేకమును బొందగల యవకాశమును గలిగింపుమని పద్మంగ్యముగఁ జూర్చింతుట మనోహరముగ నున్నది.

74. :- 'తావతీతుడనై మహికార్మ స్వరూప మున సర్వత్ర పరిపూర్ణత్వముచే నెలుంగుచున్న నిన్ను నంటవితరుగు' నామదియందు నిర్మి యెట్లు కొలువఁగల' వనది నిర్వేద నూచకముగ భక్తిరస మీ పక్ష్యమున తోచితి నలాడుచున్నది.

81. :- సర్వదేవతా స్వరూపుడనై నీవే విలసిల్లు చున్నాడవని చెప్పుటలోఁ గవిగల పరిపూర్ణమగు విజ్ఞాన స్థితి గోచరించుచున్నది.

84. :- 'ఉర్లనాభి విధమునఁ గారణత్రయ కలితు డనై ఉగర్భుష్టి వ్యాపార సంధాన కర్తవై క్షోకకమగు చున్నా'ననుట వైష్ణవ సిద్ధాంత ప్రకారము మన్నుపాదాన కారణము, కుమ్మరి నిమిత్త కారణము, కులాల చక్రము డండము సహకార కారణములుగను సంఘటిల్లి ఘట సంఘటమునకు మూలమగుచున్నది. అట్లే సర్వార్థలయందు ను దాను నిండియుండుట యుపాదాన కారణముగను, సృష్టియంతయు నిమిత్త కారణముగను, బ్రహ్మత సహకారి

కాంక్షముగను పులనీ యీ కారణత్రయములకు మూలకార ణుడనై నెలుంగుచున్నాడవని విశదపఱచుటచే గృతి కర్త యొక్క వైష్ణవ మత సిద్ధాంత గ్రంథ పరిశోధన జ్ఞానము తెల్లమగుచున్నది.

86. :- నీ నామామృతమాను నిరంతరమును మానసిక కావములంతరించుటకై భక్తులు గోలుదురు. కావున నట్టి శుభస్థితి నాకును జేకూర్చుమని ప్రార్థించుట సముచిత భక్తి విధానమై యున్నది.

87. :- నిత్యము నా కన్నుల యెదుట నీ మనోహరా వయోవాంచిత రూపముతోఁ బ్రత్యక్షమగునని వేడుటలతో తాటిక వివయాది దుర్లంపటమును మనస్సునకుఁ జెందక నిత్య నిర్మలత్వము కలుగుటకు హేతువగునని మోచించిన యంతర్భావ మీ పద్యమునఁబొదిగింపఁబడినది.

94. :- ఇందు సంస్కృత ముకుందమాలయందుఁ జెప్పఁబడినట్లు విభక్తిప్రత్యయములన్నియు వాడఁబడినవి. ఇది చిత్ర కవిత్వ సంప్రదాయము.

95. :- రూపకాలంకారమున సంసారమను సముద్రమును చాటుటకు భక్తియను నావను బ్రసాదింపుమని ప్రార్థించుట మిగుల సమంజసమై యున్నది.

96. :- "అమలాకాంతుననంతు" నను నదియు

97. :- "అమరాధ్యక్ష" అను నదియు సంత్య ప్రాసతో రమణీయముగ నున్నది.

(8)

98:- శ్రీశీల్పన్ గరుడాలవాల్మీకి అనునదియు సంకల్పప్రాసమునఁ జెప్పఁబడి శబ్దాలంకార భూయిష్టమై పాఠకుల హృదయములనానందజ్ఞోలికల నుట్టారలుగించు చున్నదని చెప్పుట యిచ్చకము గాదు.

99 :- శ్లోకముతో వృత్తము ప్రాసము వ్రాయఁ బడినది.

101, 102 :- పద్యము లలో దశావతారములు వ్యంగ్యముగ వర్ణించుట నుమనోహనోహరము.

104 :- ముక్తపద గ్రస్తమున "గధాకవితాబంధా! యను సమాసమున నేకాక్షర నిఘంటు శబ్దప్రయోగము చేయఁబడినది.

క = బ్రహ్మ, థా = భానము (బ్రహ్మభానముతో) కలిత = కూడుకొన్న యోగులకు, బంధూ = బంధువైన వాఁడా అను సంబోధనము చక్కగఁ బ్రయోగింపఁబడినది. ఇందు కవి భాషాపటివు దోర్లతకవుగనుచున్నది

105:- ఇదియు ముక్తపదగ్రస్త శబ్దాలంకార శోభితము అవితా హస్కర నూనుడైన రామురెడును గార (కారా గార) ప్రజేత విదితోద్భవ వృత్తుడైన కృష్ణుడును, గూర్మశ్రేష్ఠదేహధారియును శేషపణితల్పుడగు నాది విష్ణువని కవి హృదయము చెప్పిన మత్తేదవృత్తము చక్కని పదగుంభనముతో సలరారుచున్నది.

107 :- కవి జననీ జనకులంగూర్చి చెప్పుకొని తన పితృభక్తిని విశదీకరించుట యోగ్యముగ నున్నది.

(9)

109 :- శతక పకన శృవణ ఫలశ్రుతి వివరింపఁ బడినది.

ఈ శతకము నాతి కతివ శైలిలో నిస్తరంగ గైరిక జల ప్రవాహ దోహదప్రక్రియ ననలారుచున్నది. భావమును మెఱుగుపెట్టు మృదు మధుర పదప్రయోగమును, ఇదప్ర యోగమును జక్కగ నడిపించు వృత్త శైలియు, వృత్త శైలి కత్యంతానందమును బొందఁగలుగు శాకల మనస్పీరియు నిమిత్తవార శతక రాజమున విస్ఫురితమగుచుండుట రసికులెఱుంగనిది కాదు.

చిరంజీవి అమలాపురపు భాస్కరరావుత్తమ కృతి భూషణచే భాషాయోషనలంకరించుచు దీర్ఘాయుతా రోగ్య భాగ్య వృత్తి, పాత్ర పరంపరతో వర్ధిల్లుగాతమని యాశీర్వదించుచున్నాఁడను.

ధర్మ వ రం
(వయో) క్రికాకుళం
తే 20-11-1965 ది.

శబ్ద
సుధీజన ఎఫ్ యుదు
(సం.) మాడుగుల వేంకట

నూర్య ప్రసాదరావు
భారతి పీఠ పండిత, విద్యరత్న విసింహ,
ఆనుకవి చక్రవర్తి, శతావధాని.

-11-

సత్యప్రివచనము

భగవాన్మక్తి భావన:

సర్వాభాదరణగు భగవంతుడు జయానయ్యుడు. అట్టి పరమపురుషుని బాండుటయే మన జీవిత లక్ష్యము - అందు శ్రద్ధలేనివాడు జనన మరణ రూప సంసారసారమును బొందజాలడు.

పరమకారుణికుడు భగవాన్మక్తి సర్వజ్ఞుల సుఖ భోగమునకే పంచభూతాది సృష్టిని గావించెను. దిహిత సుఖములు మనకుఁగల్గుట కిట్లు సహాయపడుటయేగాక మనకు సంసార అంధ మోక్షమునకై వేదములను, సద్గ్రంథములను, శ్రద్ధులను బ్రసాదించెను.

భాగవతోత్తములు తాము తరించుటకై తృప్తి పడక మనము భగవంతుని సులభముగాఁ జేరుటను గోరుచు భగవదంకితముగ తమ జీవితముకు మనకాదర్శము గావించిరి. మఱియు భగవద్గుణ మాహాత్మ్యము బోధించుచు గ్రంథ రచన గావించుచు భక్తి ప్రచారమే తమ ప్రస్థతిగా నిరూపించిరి. 'పుణ్యానిమాన్యరమ భాగవతాన్మృతాని' అను వాక్యమువలన భగవత్ ప్రాంత్యమువలె భక్తుల స్మరణము కూడ పాపహరము, పుణ్యప్రదమని స్పష్టము.

పుణ్య పాపముల కర్మచే మానవ జన్మము లభించును. కనుక మనము నిత్యము పాపముఁబోగూట్టు. పుణ్యము నిచ్చు కర్మలనే చేయుచుండవలెను. ఇద్దానికి నవ విధ భక్తులే మనకు శరణ్యము. జైవ సేవ వలన జ్ఞానము కలుగునని 'బోధావిర్భావ నిదానములే చదువులయ్యు' గావు నీ పాద సంసేవా సక్తియేగాక జంతు తలికిన్ శ్రీ రాశిహస్తీ శ్వరా! అను కవి ప్రవచనము చాటుచున్నది. మహా

భక్తుడగు బోధన మహాకవియు "న జిహ్వ పండనార్చనము లేవి భువింతయు నామ కీర్తనల బేవిభురీల లక్ష్మణము లెప్పుడు సంశ్రవణంబు నేయుఁ బాపవర్జిణానీ లోకము కుభాయిత వృత్తిఁజెలంగునందు" అని సాహిత్యమనమునకుఁ బుణ్య ప్రాప్తికిని సాధనముల బేర్కొనెను.

మఱియు నిస్సార సంసార సముద్రము పాలింప నున మనస్సులను గారుణ్యమూర్తి పాదపద్మములంబాశక్త ములగునట్లు చేయు సమర్థములైన దేవదేవుని గుణకీర్తన మహిమాభివర్ణనములతో సంపన్నములగు శరణములను బూర్వకపులే విరదించిరి. సంక్షిప్తములగు శరణములు పాశకుల మనోబుద్ధులను కీఃసముగాఁ ద్రిప్పఁజాలునని మహాత్ముడగు భక్తృహరి మనోహరి యగు శరణార్థియము చే నీరి, శృంగారి, వైరాగ్యములను వర్ణించెను. అంధ్ర వాఙ్మయమందును మహాకవులు వేమన యోగి మొదలగు మహాత్ములు మన హృదయ షేరిమున భక్తి బీజముల నాటుచు ననేక శరణములను వ్రాయుటొడంగిరి. దేశ భాష యగుటచే నయ్యవి యుండజీ హృదయముల నాకర్షించినవి. మహాకవి పింగళి నూరిన "పాండిత్యంబున నందునందెనుఁగు కబ్బులమృతంబులు" అని వ్రాసించెను. మహాకవి అప్పయ్య దీక్షితులవారు 'ఆంధ్రత్వమాంధ్రభాషాచనాల్పస్య తపస ఫలమ్' అను పదనముచే నాంధ్రుఁడై జన్మించుటయు నాంధ్ర భాషా పాండిత్యము నెంతో పుణ్యాత్ములకుఁగాని ప్రాప్తింపవని తన ధన్యత్వమును గూర్చి సంతోషించెను. శాస్త్రపారమును సాధన రహస్యములను జేరికందించునట్లు మనస్సునకు హత్తునట్లు శరణములు మనకు బోధింప నమర్థములు.

మన ప్రతి వశమున నా పూర్వ విద్యార్థి
చిరంజీవి అమలాపురపు భాస్కరరావుగారు శతకమును వ్రాసి నువ్వందఁజేసెను. ఈతఁడు భాగ్యము
నుండియే వైరాగ్యవంతుడై దైవభక్తి, పెద్దల సహవాసము,
ప్రతిభా విశేషముగలిగి సద్గుణ గ్రహ పరిణామయ్యెను.

“స్తవ్యః స్తవ్యీయః స్తోత్రం” అని విష్ణు సహస్ర
నామ స్తోత్రమున నుతింపఁబడిన తదవతారమయిన శ్రీ కూర్మ
స్తోత్రమున జలసిన శ్రీ కూర్మనాథస్వామివారి శతకమును
విరచించి తనకున్న సంపూర్ణ భక్తిని వెల్లడించెను. ఇటు
విశిష్టముగా వర్ణింపఁబడినదై పాతక మహాశయల మానస
సుమములఁ గూర్మనాథ శాశ్వత సంరక్షములఁగావించి
దతనుగ్రహింప పాతకముల గావించె ననఁగా నతిశయోక్తిగాదు
భగవంతుని మహిమలు, నాతని లీలలు. భగవంతుని శరణు
జొచ్చుట, జ్ఞాపకారములును, గంభీర భావములతో
భగవన్నామార్త్యమును బాతకుల చిత్తమున హత్తుకొనినట్లు
చిత్రించెను. భారతమున వైలి మృదుమధుర పదగుంభితమై
శాస్త్రము తాపాశమునఁ గడురక్తమై యలరాచున్నది.
విశ్రేయ కవితా లక్షణములతో రహస్యయులతో గవితా
పీఠానువుల కావ్యయతఃగూర్పు పద్యములకూర్పు కడుంగడు
ప్రశంసార్థము.

ఆచంచలమగు దైవభక్తి నల్లజుగులుగ నీరని
లేఖని శతక శతకముల లిఖించి పాతకులను దరింపఁజేయుటకు
నీరని, నీరని కుటుంబమునకుఁ జిరాజురావోగైశ్వర్యాది
నకల శుభసంపదలను సర్వేశ్వరుడు సదా ప్రసాదించుగాక.

ఇట్లు

(సం.) సామవేదము సూర్యవారాయణశాస్త్ర

ఉభయభాషాప్రసంగ, పాహిత్య విద్యాప్రసంగ

శ్రీ కూర్మనారాయణస్వామివారి దేవస్థానము

నైదిక ఆగమ పాఠశాలా సంస్కృత పండితుడు,

తే 12-6-1984 దీ.

అ ర స వ ల్లి.

అ భి ప్రా య ము.

శ్రీ అమలాపురపు భాస్కరరావుగారు రచించిన
శ్రీ కూర్మదేవ శతకమును పరిపూర్ణముగ, విశదముగ
పఠించు భాగ్యము నాకు లభించినది. నేను శ్రీకూర్మవాసిని.
కమతేతుఁడు నా యిష్టదైవము. ఆ దేవుని స్తుతి రూపమైన
శతకము నను సంతానము గావించురపుడు నాలో కలిగిన
యనుభూతి యనిరవ్వచున్నయము.

శ్రీ భాస్కరరావుగారిని నేనింతదనుక కేవలముద్వేగ
గానే భావించినాను. ఆయనలో నింతటి భక్తివైరాగ్యములు
చెనవేసికొనియున్నవని యూహింపలేదు. భక్తివైరాగ్య
భావములకు కవితాశక్తి జోడగుట సువర్ణమనకు పరిమళ
మట్టుటయైనది. గ్రంథమామూలాగ్రము నిర్దుష్టముగా
నుండుట యిందలి విశేషము.

శ్రీ భాస్కరరావుగారిది సహజ సాండిత్యము. ఎడ
లోతులనుండి యువ్వెత్తుగా లేచిన కవితా తరంగ మమృత
తుమారములను నలుడెకల ప్రసరింపఁజేసినది. ఏమి వేదాంత
శాస్త్రము నధ్యయనము చేసినారో, లేదో తెలియదు కాని
వీరి పద్యములలో జాలవలకు వేదాంత సిద్ధాంతములు
ప్రస్ఫుటములుగా వెలసినవి. శ్రీ భాస్కరరావుగారు పరమ
భాగవత వర్ణమునకుఁ జెందినవారై జన్మ సార్వత్రికమును
గన్నవారు. ఈ గ్రంథము ముద్రితమై శ్రీ కూర్మనాథుని
కంకితమై బహుళ ప్రచారమందునట్లు శ్రీ కూర్మనాథుడను
గ్రహించు గాక !

ఇట్లు

భక్త విధేయుఁడు

(సం.) శ్రీ భాష్యం తిరుమల రామానుజాచార్యులు

(ప్రధానాంధ్ర)వన్యాసకుడు (రీతైర్దు)

తే 2-6-1984 దీ.

ప్రభుత్వ కళాశాల, శ్రీకాకుళం.

ఆమోదము

మిత్రశ్రీ అమలాపురపు భాస్కరరావుగారు రచించిన “శ్రీ కూర్మదేవ” శతకమును ఆమూలాగ్రముగా చదివెడి భాగ్యమల్లినది, ఛక్రిభావ బంధురమై మృదు మధుర పద సంకీర్తనై, రసభరితమైన యీతని తవితాధార తేనెవాకయై యలరారుచున్న దనివాణినుట వాస్తవమేగానిస్తవముగాదు.

నిలువభావ నలుంగనని యీ రచయిత ప్రాసాదానినను అది యీతని వినయమును అన హంకృతిని తెలియజేయునే గాని భాషాపాటవము లేకపోవుటను నూచింపదు. వేదారణ్య చరన్మతేభ (8) క్షపిత విఘ్న (10, నావర్వణ భోగమండము (82) సురధునీవస్త (82) సింహంబు రాణ్ణు తేకువ (87) ఇందీనాయక (92) ఆసాదింపగ జేయవే (95) మొదలగు విశేష పదప్రియోగము లెన్నియో యీతని సంస్కృతాంధ్ర భాషావరిచయమునకు తార్కాణములు

శతక వాఙ్మయమునకు మహతాయమానములని చెప్పదగిన శబ్దాలంకారముల హస్తీతని పేర్చును నూచించు చున్నది. (96) అమలాకాంతు ననంత, 97 అమరాధ్యక్ష విరించి శంభునత పాదాంభోజ, 85 శ్రీలోకన కరుణాల వాలు మొదలగు వానియందంత్యానుపాసము, (104) వరకారుణ్యనిధి ! నిధిశతక సంపదభవ్య, (105) అవితా హస్కర నూన ! నూనచయ కాండాకార ! మొదలగువాని యందు ముక్తపదగ్రస్తము ఇందుకు తార్కాణములు.

శ్రీ భాస్కరరావుగారు ఇతోధికమైన కావ్య కుసుమ మాలికలనుగూర్చి, ఆంధ్ర భాషా సరస్వతి సలంకరింప శ్రీ కూర్మనాథుని కృపాకటాక్ష వీక్షణామృత వృష్టిందనిసి సంపూర్ణాయురారోగ్య భోగభాగ్యములనందుగాటి !

శ్రీ కాకుళము

10-6-84.

(సం.) విద్వాన్ చిలకా వేంకట

కృష్ణదాసు, B. A.,

శ్రీ శ్రీ శ్రీ రోణమ్

“శ్రీ కూర్మదేవ ప్రభు” అను మకుటముతో తాము రచించిన శతకమును మిత్రులు శ్రీ అమలాపురపు భాస్కర రావుగారు నాణాసంగగా సమగ్రముగ చదివి ఆనందించిరిని.

శ్రీ భాస్కరరావుగారు ఆధ్యాత్మిక బ్యాంకు ఉద్యోగిగ పనిచేయుచున్నను, ఆంధ్ర ప్రబంధాద్యను శీలనము వీరి వ్యావృత్తి. విషయభాషలు, వివేకవంతులునగు వీరి లేఖనాండి జాలువారిన ప్రథమ రచన ఛక్రిభావబంధురమైన శ్రీ కూర్మదేవప్రోభ శతకము.

భగవద్దత్త మగు వాణిని భగవానునకు సమర్పించి పునీతులైన పూర్వ కవీంద్రుల మాగ్ధమను స్వీకరించిన రచయిత ధన్యులు. చదువజమవ చవులూరించు శ్రీ కూర్మదేవస్తరి రూపముగు నీ శతకము బఠించి ఆంధ్రావళి మోడమునందునట్లానర్పిస్తవీరికి శ్రీ కూర్మదేవుండనాయాయుష్యమును ప్రసాదించి అనుగ్రహించుగాత !

శ్రీ కాకుళము, భాగవత విధేయుడు,
రక్తాక్షి ఆపాడ } (సం.) ఆరవెల్లి లక్ష్మీనారాయణ
కృష్ణ ద్వితీయా. } డాచార్యులు,
భాషాప్రవీణ.

—/—

పండిత ఆదిభట్ల వేంకటరమణ,
జిల్లా రాష్ట్ర, కేంద్ర పంభుక విద్య
విశిష్ట సేవా నిమగ్న గృహిణి.

శ్రీకాకుళము.
వరంగల్ లో వీధి
10-1-86

A. I. R. జర్నలిస్టు

జిల్లా పంపు సభ్యుడు - అధికార భాషా సంఘం

జిల్లా పంపు సభ్యుడు - వయోజన విద్య

జిల్లా పంపు సభ్యుడు - సాంస్కృతిక వ్యవహారాల మండలి.

ప్రశంసించడంకాదు ఆశీర్వాదించడం.

పద్యం (వాస్తే పాపంగా తలచే పనివాళ్ళు పులిలు
చున్న యీ రోజుల్లో రసబంధురంగా... ఘనస్పందనంగా
పద్యం అల్లేవానిని చూస్తే కాస్త ఊరటా ఉంటుంది
మనస్సుకి.

ఈ పద్యం చూడండి. కమ్మచ్చులో పాగిన తీగెలాగ
ఎంత హుండాగా అందాలొలికించుకొందో —

మ: అజఘాలాక్ష సురేంద్ర సన్నత

కృపావ్యాపి! ధీసార! శి

ప్రజనోదార! మనోవిహార! సుభిత్సంహార!

సగ్ధ్య సహ

సృజనాథార 28

శ్రీ అమలాపురపు భాస్కరరావు రచించిన శ్రీ కూర్మ
దేవ శతకంలో ముచ్చు పద్యం. ఇలాగే సాగేయి వారి
శార్దూలాలు, మత్తేభాలు.

అష్టోత్తర శత వృత్త రచనా వైరుప్యంతో నసాగి
పద్యాలు శ్రీ కూర్మనాథ తుంత నామాలే.

శ్రీ వీరపాదాంబురుహంబులన్ భవుడు వాగిశుండు
సేవింతురో

పాపంబూడ్చ సమర్థమై పరిగూర్చి స్వర్గాహినీ భవ్యతా
నే సత్కంజములన్ జనించె దొలుతన్ గృహ్లా

రమానాథ! యా

నీ పాదాంబుజ యుగ్మమున్ గొలిచెదన్

శ్రీ కూర్మదేవ ప్రభూ!

17

ఇది నిజంగా భగవత్ప్రేక్షకర్మానికి జీవుని ఆవేదన
ఈ కవి మంచి భక్తి భావ భరితులు. అన్ని పద్యాలు దీనికి
నిదర్శనాలే! “ఏది సత్కంబూ విశుద్ధమేనా” అన్న (74)
పద్యం కవిగారి శుద్ధజ్ఞాన తత్త్వానికి అద్దం పెట్టింది. “శిలనే
గాను - సరంగుగాను” అనే (72) పద్యంలో అహంకార,
గుహ, అంజనేయ, జాంబవంతి, విభీషణాది భక్తుల కోవకు
చేరను. పాప జాతి సరాధములలో పుట్టేను. అయినా
త్వత్ప్రసాదేశం ఎలా చిందిస్తావో అన్న భక్తినివేదన,
దాసతాబుద్ధి, కవి పరిణితికి నిదర్శనాలు.

వీరు లోగడ శ్రీ కులశేఖ రాళ్ళూరు సంస్కృతంలో
రచించిన ముకుందమాలను సుందరంగా తెనుగు చేసేరు.
సౌందర్యలహరి ఎందరో తెలిసిందేరు. శివ మహిమ్యం,
శివానందలహరి, ఆనందలహరి తెలిసిస్తే నిజంగా ధన్యులు
అవుతారు.

శ్రీ కూర్మనాథ దయాప్రాప్తి వీరికి కలుగుగాక!

ఇట్లు,

భక్తజన విధేయుడు

(సం.) ఏ. వి. రమణ.

డా॥ దూరభావ శివరామమూర్తి
అంధోపన్యాసకుడు
ప్రభుత్వ కళాశాల, శ్రీకాకుళము.

శ్రీకాకుళము
తే 12-1-86

(ప్ర శం స.)

పూర్తి రీత్యా అమలాపురపు భాస్కరరావుగారు ఆర్థిక సంస్థలో ఉద్యోగి, పూర్తి రీత్యా కత్తలు. కానీ ఈ శతకము వ్రాయుట సాధ్యముకాదు. త్రిష్టతానాథ్యుల రాకతో పవిత్రమైన శ్రీ కూర్మశ్రేణములో వెలసియున్న శ్రీ కూర్మనాథస్వామి వారిపై శతకము వ్రాయుట వారి అభిరుచికి తార్కాణము. భాస్కరరావుగారు భాతృకులు, సరస్వతులు, సర్వవికాసరూపిలు. మొదటి పద్యమునుండి చివరి పద్యము వరకు ఒకే రీతిలో రచన సాగియుంటున్న వీరిని చెయి తిరిగిన కవిగా పేర్కొన వచ్చును. వీరి శైలి సంస్కృత సమాన భూయిష్టమై, భారాశుద్ధి కలది.

భారాశుద్ధికి మచ్చుతునక -

“జలకాతానన నన్నతా” ..... (40) సంస్కృత సమానములను అలవోకగా కూర్చుంటారు.

“అపఘాతాన్ సురేంద్ర నన్నత” ..... (28)

భక్తిరసప్రధానమైన శ్రీ కూర్మదేవ శతకము ఆస్తికుల కవశ్య పఠనియము ఆంధ్రలోకమునందలి సరస్వతు ఈ శతకమును పఠించి, ఇతోధికముగా గ్రంథ రచన చేయుటకు భాస్కరరావుగారికి చేయూత నివ్వగలరు.

ఇట్లు,

(సం.) ధూ॥ శివరామమూర్తి.

12-1-86.

భ క్త మ హా త్మ య ల కు :

- విష్ణో ప న ము -

సీ॥ గోపాలశతకంబుఁ గూర్చివాడను గండ
వద్యములను నాదు బాల్యమందు
శ్రీ కూర్మవిభుని బ్రాగ్ధింపుచుఁ జేసితి
శతకంబు నొండు వ్రసన్నరీతిఁ
గూర్చితి నాంధ్ర యుకుంధమాలను భక్తిఁ
గోవిందుల్ మెచ్చ ముకుందు కరుణ
విరచించినాడను బెక్కు పద్యములను
వివిధ విషయములన్ నెల్లడించి

తే॥ గీ॥ మాధులూపయ సస్యజి, మహత మకవి
యగు ప్రసాదరాయ గురుదయార్పి చేర
నుమతి, నమలాపురపు వంశజుండధరణి
భాస్కరాభ్యుదయ, గురుభక్తి బావనుండ!

నేనీ శ్రీ కూర్మదేవ శతక రచనమును శ్రీ కూర్మచేవుని యనుగ్రహ విశేషముచేతను, నా కవిత్వా గురుదేవులగు కీ॥ శ్రీ॥ కనరాభిషేక స్వామిని శ్రీ మామగల వేంకట స్వార్థి (ప్రసాదరాయ శతావధాని (మాజీ జమీందారు) గారి యొక్క యా, కీ॥ శ్రీ॥ మహాకవి శ్రీ సోమంచి వాసుదేవరావు పంతులుగారి యొక్కయు నాశీర్వాచన ప్రభావమునను తే 1-8-1965 దిని సంపూర్ణముగావించితిని. ఆ మహనీ యుల నవనీత శిరస్కుండనై సంస్కరించుకొనుచున్నాడను. కార్యాంతరానకుండ నగుటచే నీశతక ముద్రాణ విషయమున నింతవఱకు శ్రద్ధవహించలేకుంటిని. ఇప్పుడు శ్రీ కోరుమల తిరుపతి దేవస్థాన ధిక సాహాయ్యమున నీ శతకము ముద్రాణ బాగ్యము నొందినది. నాకీర్తి యునకృతి యొనర్చుకొ శ్రీ తిరుమల తిరుపతి దేవస్థాన కార్యనిర్వహణాధికారులకు నేనంతయుఁ గృతజ్ఞుఁడను.

అధ్యాత్మిక విద్యయందు నాకు గురుదేవులగు శ్రీ బ్రహ్మశ్రీ వేదమూర్తులు సరిజేవి మార్యానారాయణాచార్యుల వారి కృప వలనను, నా పెద్ద మేనమామ కుమారుడును, బ్రహ్మవిద్యా పారంగతుడును, నాయుర్వేద విద్యా నిష్ణాతుడును, శ్రీ దండ వరసింహ కవీశ్వర శృంగురు "పరతత్వ పదార్థ నిఘంటువు"నకుఁ గృతి భర్యు సభా డాక్టర్ రామవరపు చంగలరావుగారి కరుణవలనను నేను నేర్పొనిన వేదాంత విషయములను, భక్తి మార్గములను నేని శతకమునఁ బొందు పఱచితిని. వనిశ్చట్యులకు నా శృతజ్ఞతాపూర్వక సమస్కృతుల నర్పించుచున్నాఁడను.

అట్లుండ నయ్యును శ్రీ కూర్మదేవుని యందలి భక్తావేశముచే నీ శతకము రచించితిని గాన నిందలి దోషములకు నన్ను క్షమింపఁ గృపాస్వాంతులగు పండితులను బ్రార్థించుచున్నాఁడను.

నాయందలి యవ్యాజముగు కరుణతోఁ బంకితాభిప్రాయముల నొసంగిన బ్రహ్మశ్రీ వేదమూర్తులు సామవేదము మార్యానారాయణాశ్రమి శుభ్రుగారికి (నాకుప్పర పాతశాల లో సుపాధ్యాయులు), శ్రీమాన్ శ్రీ బాష్యం తిరుమల రామానుజాచార్యులు వారికి, శ్రీమాన్ ఆరవెల్లి లక్ష్మీనారాయణాచార్యులు వారికి, మహారాజశ్రీ చిలకా వేంకట శృష్టదామ గారికి, పండిత ఆదిభట్ల వేంకటరమణగారికి, డాక్టర్ భూరిపాళ శివరామమూర్తి గారికి నా శృతజ్ఞతా పూర్వక వందనముల నర్పించుకొనుచున్నాఁడను.

ఈ శతకము పది మందరముగా ముద్రించి యిచ్చిన శ్రీ గాయత్రీ ప్రిస్, శ్రీ కాకుళం వారిని నేనంతయు నభినందించుచున్నాఁడను.

నానుబాలవీధి,
శ్రీ కాకుళము.
9-1-1986.

ఇట్లు
సుధీ విధేయుఁడు
అమలాపురపు భాస్కరరావు
కృందకర్త.

శ్రీ శ్రీ శ్రీ మార్మదేవ శతకము

కా. శ్రీలన్ దన్యుమ శిష్టరాజఁ బరిర
క్షింఁన్ గృహ పౌఢిక్షుఁ
గ్రాలన్ గచ్ఛపమూర్తి భవ్యగతిఁ గూ
ర్మక్షేత్ర రాజంతునన్
లీల శోభిల్ల శౌరి నిన్నుబరునిన్
నీరేజనాభున్ రమా
లోలు గొల్పొద భక్తకల్ప ! కరుణా
భూ! కూర్మదేవ ప్రభూ !

మ. నలువో భావ నలుంగ, వ్యాకరణమన్
సాక్ష్యమున్నేర్వఁబో
నలమిన్ ద్వర్వద భక్తి నన్ను ధీరమై
యెంతని జేరేపని
యలఘు ప్రౌఢి నులింపు వృత్త శతక
ప్రారంభముం జేసితిన్
లలి నీవెట్లు రచింపఁ జేయదా ! గుణా
భాస్క ! కూర్మదేవ ప్రభూ !

శా|| ఆదిన్ బోతన గోపనాది కవిహం
సానికముల్ భక్తి యా
పాదిల్లన్ గమనియి వావ్యములుగా
దన్దిలెనన్ గూర్తు ర
మోదస్వాంతలంగొల్లు నమ్మది సత
జ్ఞాన్ భారతి నిద్రికై
వేదారణ్య చరన్మదేభ! కరుణా
శ్రీ! కూర్మదేవ ప్రభూ!

3

శా|| సామూహ్యుండగు నట్టి యాతడు నృపా
స్థానమున బల్కంగా
నేమమ్మల్ దెలియండటన్న నకటా!
నేమూఢ చిత్తుండ నో
స్వామీ! యీవు జగత్ప్రయాధిపతుడవున్
భాషింపగా నేర్తునే
ఫీమెప్పుల్ దగ్గఁబొందురీతి యలరన్
శ్రీ కూర్మదేవ ప్రభూ!

4

శా|| ఏ వేదాధిం బరింప లేదాగి గటా!
యే నేర్వ శాస్త్రములన్,
సేవింపన్ బుధరాజి నోజ, వెడలన్
క్షేత్రంబులన్ గొల్వంగా
దేవా! త్వత్కృప నటు బొందగలనో
తెల్పురగ లేనిస్సి! నన్
గావన భారము నీదేవుమ్మి, శ్రీతనం
గా! కూర్మదేవ ప్రభూ!

5

మ|| భర, బాల్యముక్తన గ్రహిణ భ్రతులు, గార
యెంతో తోముడై చొక్కు వే
మరు మత్స్యం డెబ్బ జవ్వకమ్మనైనా జరా
మగ్నంబుగా నుండి వే
సరు సత్యాశను జీతలన్ మునుగుచున్
సర్వేశ! యట్లాట నీ
కరుణన్ గాక తరించు తెత్తణి? శుభాం
గా! కూర్మదేవ ప్రభూ!

6

మ|| తగనిన్ జెప్పగల జాల వాగమములున్
దభ్యంబు, దేవుండు దా
బోగడ నేరంబు నిన్ను తెన్నగ స్వయం
భూ! వద్దకండనియు
న్నగజా పల్లభుడై నగానో నెలయన్
వర్ణంబు తోన్న నే
పగిదిన్ సోత్రము చేయువాడనియ! దే
వా! కూర్మదేవ ప్రభూ!

7

మ|| సేరి పర్వంజము లొత్తుచున్ వతివుమై
నేవించు చుండంగ నిన్
సోరిదిన్ దుంబుర సార దాదిమునులున్
స్తోత్రించు సంగీత వై
భరి భక్తున్న తినిచ్చులున్న సమైకం
గన్, చిరునాగిల్లు తం
దర నావిన్నచునులునున్నెగిరి
శ్రీ! కూర్మదేవ ప్రభూ!

8

శా|| నీ నాళీ కమలంబున బాడము వా
 నీ బానిలోకమ్ముల
 న్నానారీతుల సృష్టిచేయు విలస
 నైపుణ్య మేవార, దే
 వా ! నీ పజ్జలజమ్మువన్ బాడలుఁ బా
 ప ధ్వంసకృద్గంగా,
 నేనిప్రజ్ఞ నెటుంగ వేనె సరవిన్
 శ్రీ కూర్మదేవప్రభా !

9

మ|| కరుణావార్ధి వటంచు నించుచిరుదున్
 గైకొంటి వీవాఁడ ద్వ
 చ్చరణ ద్వంద్వము వీడఁబోని ఘనుల
 నాఁ కంగనే నీకుఁ జే
 కరునే కీర్తి ? ననున్ వినింద్యమతి మూ
 ధున్ బ్రోచినంగాక ! వా
 సర మిత్రా ! సర సారథీ ! క్షవిత వి
 ఘ్నా ! కూర్మదేవ ప్రభా !

10

మ|| గిరిధారి ! హరి ! కూరరాక్షసుల శి
 ఙ్గింపంగ నుంకించు నో
 కరినాథావన ! మన్మథస్థలిని వీ
 కనజేరి దర్శించు నా
 యరిషడ్వర్గ సరాదులన్ దునుమవే !
 హర్షప్రకర్షుండనై
 చరియింతున్ ధర నీదు భృత్యువింగ, శ్రీ
 శా ! కూర్మదేవప్రభా !

11

మ|| నవనీతమ్మును దొంగిలించు మువంగ
 న్నన్ గోపగోహరించ
 ద్వి విభాఘమ్ముల నాహరించితిని పృ
 థ్వీన్ మున్ను సద్బుద్ధి యా
 దపు తేపున్నెము లాచరించిరొ భళి !
 తత్పత్నరాగంబునై
 భవమున్ బొందినాఁ బాలు ధన్యుడను, దే
 వా ! కూర్మదేవప్రభా !

12

మ|| తొలి, సుగ్రీవ విభీషణాదులు ననున్
 దోరంపు నెయ్యంబుతో,
 భలులొ రావణ కుంభకర్ణ ముఖులున్
 గాటంపు వేరంబుమైఁ
 దలపున్ జేర్చి తరించి రింక నిను స్వాం
 తంబందు నెత్తెంతు ? ని
 య్యల సేరెంటికి జెడ్డ రేవడను, దం
 డ్రీ ! కూర్మదేవ ప్రభా !

13

శా|| నీనో సర్వము, సర్వమందును నినున్
 వీక్షింపుచున్ జ్ఞానులు
 దేవలంబైన ముదంబుఁ గొంతురనుచున్
 విజ్ఞాల్ వచితుర్ కదే !
 చాలన్ వాద్యశ భాగ్య మందఁద్యమదం
 చ ద్రాగ రుగ్రాజ నా
 పై లీరిన్ బ్రసరింపకున్న, సురవే
 వ్యా కూర్మదేవప్రభా !

14

మ॥ అరణ్యం భీతి ఘటించు నాడు వృజినా
హార్యంబులన్ గూర్చి ర్వ
త్తరుణావృష్టిఁ గరిగఁ జేయుము నినున్
ధ్యానింతు దీనుడ నై
గిరిజత్ పూజిత పాదకంజ యుగలా!
కృష్ణా! హృషీకేశ! నం
సర కాంభోనిధిపాత! శ్రీకృష్ణురభూ
చా! కూర్మదేవ ప్రభూ!

15

మ॥ కృపయై మానవజన్మమిచ్చి, ముణవ
ర్తినే శేయ విజ్ఞాన ము
ఖ్య పవిత్రోరు ధనానిఁ గూర్చి, వహా!
యయ్యర్థమున్ మున్ను నే
విపులన్ దుర్యయమున్ బొనర్చి, దయా
బీ! ధైహికాశాని నా
యవరాధంబిది తీసివేయవో మా
యన్ కూర్మదేవ ప్రభూ!

16

తా॥ ఏ పాతాంబు రుహంబులన్ భ్రమించు వా
గిశుండు నేవింతుగో,
చాపం బూడ్చ నమర్చమై పటంగ! నా
స్వర్వాహినీ ధన్యతా
నే పక్కంబులన్ జరించె దొలుతున్
గృష్ణా! మానాథ! యా
నీ పాదాంబుజ యుగ్మమున్ గొలిచెదన్
శ్రీ కూర్మదేవ ప్రభూ!

17

తా॥ ఏ సింహక్రూరులన్ సన్నోంబుజములన్
నిరంపర బంధించెన్
మానాథ క్తి బలముతోడ వినుగ
మృ స్వరథమున్ బూని, యే
నానాభంగుల నిన్నుఁ జీరఁ బలంబు
స్మరేవో! శ్రాని యీ
వాసాంబా తెలుసుండి పాటవో! కృ
ష్ణా! కూర్మదేవ ప్రభూ!

18

మ॥ పలుకన్ బోని నినున్, శిలాత్మక విలువన్
వమ్ముంచులో నెంచియున్
విలువన్ లేక మనంగ నోవన కటా!
నిర్యమ్మ నాయుల్ల మ
ర్మిరిండ్వత్ పాదయుగంబుఁ గొడుటను, గజ
ర్వభూత భక్తిస్థితిన్
బలభిన్నుఖ్యనువర్త పూజితపదా
బా! కూర్మదేవ ప్రభూ!

19

మ॥ సరవిన్ గైతము, చిత్రలేఖనము యో
జన్ బ్రాప్తముల్, గాఁ గనే
నరుఁ డవ్విద్యలఁ ద్వచ్చరిల్లి రచెనన్
సార్థంబుఁ జేయున్ గృహ
గరిమన్ పానికిఁ గూర్చు విపు సీరి, రం
గత్ క్తిఁ పల్కమున్
స్థిరలిలన్ శివయోగి దేవ వినుతా
శ్రీకూర్మదేవ ప్రభూ

20

మ॥ శివుఁడంచున్, మఱి కేశవుం డనుచుఁ ని
స్సీమాశవుండివు మా
ధవున్, నిన్ను, ననంత, శ్రీవిమల వి
ద్యా సాధునిన్, సర్వరూ
ప విరాట్ పూరుషు, సర్వనామ సహితున్,
భావింపఁ గాలేక శు
భ్ర- వివాదంబుల నన్నియెఁ జలుపు నీ
శా! కూర్మదేవ ప్రభూ!

21

మ॥ ఎదియె నెగ్గది సంభవించు నడనం
తే పూని నో శ్రీప! యా
పద భాషన్ గదె యంచుఁ బల్కురు నినున్
బ్రాహ్మిని మూర్ధుండు కీ
డది తీట న్నిను విస్మరించు నకటా!
యాత్యోత్తముల్ బత్తి ని
న్నర ధ్యానింతు రనారతంబును మురా
రీ! కూర్మదేవ ప్రభూ!

22

మ॥ అజ ఫాలాక్ష సురేంద్ర! సన్నత కృపా
వ్యాపార! ధీసార! శి
ష్ట జనోభార మనోవిహార! సురభిత్
సంహార! సర్వం నహ
స్యజనాధార! కనచ్చరీర! కమలా
హృచ్చర! సంసార సా
మజ హర్మ్య కిశోర! పోవు మనకం
పన్ కూర్మదేవ ప్రభూ

23

శా॥ భాగ్యమృత గడియింపనాఁ బ్రవిలసత్,
పాండిత్యభూన్ బాండనా,
యోగ్యుల్ మెచ్చెడునట్లు, మానవునకున్
యోచింప సంపూర్ణ నై
ర్యాగ్యం బెన్ని భవంబులన్ గడిపినన్
బ్రాహ్మినునే? త్వల్లన
ద్భాగ్యశ్రీద కృపా ప్రి గాక నురసే
వ్యా! కూర్మదేవ ప్రభూ!

24

శా॥ శీలన్ బాండెడు వేళ హర్షజల రా
శిన్ దోగుచున్ సారె, నా
మ్రోలన్ జేరఁగఁ గష్టశాశి మివులన్
రోదించుచున్ బిట్టు నిన్
వాలాయమ్ముగఁ గొల్వ నిన్నే! మఱితున్
బ్రాహ్మలికన్ మాని శ్రీ
లోలు నిన్ను జపించు తెన్నడో! కృపా
భూ! కూర్మదేవ ప్రభూ!

25

మ॥ కపి చేతన్ ఘటియించఁ జేసితఁట
త్వ త్కార్యార్థ సాఫల్యమున్
విపులన్ రామనృపాల కాఖ్య, ఘనతన్
సీతాధిపా! నాదు హృ
త్కపి నీ కైవసమున్ బానర్పగదె
నీ కైంకర్యమున్ జేయఁగా
జవలత్పంబును వీడునట్లుగ, రమే
శా! కూర్మదేవ ప్రభూ!

26

మ॥ ధర నెవ్వారి భజించిన వృక్ష సం
తానమ్మ ఓణించునో,
యరివచ్చుము భీతిమో చాలగునో
ప్రాప్తించునో మోక్ష రా
జ్య రమాప్లేష విశేష భాగ్యకళ వి
జ్ఞానాక్తిచే నట్టి శ్రీ
హరి వా నిన్ను భజింతు సంతతము దే
వా ! కూర్మదేవ ప్రభూ !

27

మ॥ శిరమున్ బాదములన్ బహిర్గతముగా
జెల్పింబుమై నుంచి, చె
చ్చెర వానిన్ దఱిసూచి దాచెడు
ధులి శ్రేష్ఠ స్వరూపంబుదా
ల్చి రహిన్ లోకచయమ్ము త్వన్మహితకు
క్షిన్ గల్గి, నీయందె వా
విరి లీనబయి యుంటెదెల్పె దొగి ను
ర్విన్, కూర్మదేవప్రభూ !

28

మ॥ అవసితాంతయు, శ్రీ వహూటియును నీ
స్వాధీనముం దొప్పగా
సవనమ్మున్ బానరించు నైత్య కడభి
క్షమైజ న్నంపవే
శ్రవణానంద కరంబు నీ చరిత మీ
తా / దాన హృద్వాస ! సత్
కవియైగి ప్రణుతోరు వెన్న ! యకశం
తా ! కూర్మదేవ ప్రభూ !

29

మ॥ పటు చోరుండవు నీవటంచు ధరణిన్
బల్బాట్లు నేజాటి యా
దట నీకున్ మఱి కన్యనీయం గద స
త్మానాధ ! తీర్థంబు తా
నటుకుల్ వెట్టను నీకు గోరి యెటుల
భ్యంతానా ! త్వత్ సత్కృపా
పటలి శ్రీ, యలరింప నన్ను దరి జే
ర్పన్, కూర్మదేవ ప్రభూ !

30

తా॥ భ్యాతిన్ గాంచగం గోర నిర్ధ కవిగా
నా కాంక్ష యొక్కింత మ
చ్చేతో విధి గనంగరా దతుల క్కీ
ర్తిన్ బొంద జ్ఞానాభ్యుగా,
భారంబైన సువృత్తమున్ గొనిన త్వ
ద్భక్తాలి పెనలంక నా
రీతిన్ గ్రాలగంజేయు నన్ను మొలకున్
శ్రీ కూర్మదేవ ప్రభూ !

31

తా॥ ఈతా ! నారక మన్న నెట్టి వెల మ
ర్థగ్ధోళమున్ జేరునో
యాసావర్షణ భోగ పంజ మనుచో
నారీతినే కుండెద
నీ సామీప్యము నందగోరెద, బుధా
నీకంబునున్ గొల్పగా
నాశింతున్, గృవ నింపుమయ్య, గుణ భ
ద్రా ! కూర్మదేవప్రభూ !

32

తా|| గోటన్ బద్ధ భవాండ భాండములనే
గొంగూర్త బంతుల్ బలెన్
మీటన్ జాలెడు నీకు గవ్వపుములన్
మేనూన నేపాటి ? నీ
కాటన్ గూర్చెడు సంతెకాక, కరి మో
యన్ చాలుచున్ తాలనే
గీటంబున్ భరియింపలేనా ? నిజ శ
క్తి గూర్చడేవప్రభా !

33

మ|| పరగోపాల, యశోద తోటికి ననున్
బంధింపఁగాఁ జాలునే ?
యెరు వాత్సల్యము లోడఁగా, తెలు నమే
యున్నెన్ను సర్వాంతరున్
హరిగట్టున్ దల మాను ధాట ? భరిరా !
యాసాధ్య ప్రణయిలు తా
జరవర్ణంబు గదా జనార్దన ! పరా !
శ్రీ కూర్మదేవప్రభా !

34

తా|| నీ దాస్యంబు నొసంగితో గుహుని
హృస్మిలేజమున్ దప్పఁగా,
కాదే నుర్వి భవాబ్ధి పోతముగఁ బ
త్కంబంబు గొలంగ నీ
కాదివ్యాపక ధాటునంత ? కరుణా
వ్యాపార పారిణర
భాస్మి దాసాలిఁ గూర్తు వీప్పితములన్
శ్రీ కూర్మదేవ ప్రభా !

35

మ|| హితుఁడీతం, జహితుం జితం జనుచు నే
నె తేన మోఁగుండ నై
సరతంబున్ గడు ద్వంద్వబుద్ధిఁ జలఁతున్,
సర్వంబు ద్వన్మాత్రి యం
చతి విశ్వాసము నేపు కాంచెదనా ! బ్ర
హ్మసంజయున్ జూరక సం
స్తతమై భాసిలు త్వత్ కృపాకలన జ
ష్టా ! కూర్మదేవప్రభా !

36

మ|| కరినాథు, భ్రువ. సరిజరివక్త్రపు, భ
క్త శ్రేష్ఠుఁ బ్రహ్లాదునిన్,
హరిమఖ్యున్ హనుమన్ విభీషణు, నరున్
దప్పంగ హృద్విధి నే
కరుణన్ బూనితివో గదయ్య మతి, తత్
కారుణ్యమున్ బూని త్వ
చ్చరణాంభోదహ భక్తి నాకు నిడు మీ
శా ! కూర్మదేవ ప్రభా !

37

మ|| గిరిభిన్నఖ్య సువర్ణ మాలి మణి రు
క్షీ రాజి తాంఘ్రి ద్వయున్
గిరిజా నాథ విరించి సంస్తర లసత్ కీర్త్య
జ్వలున్ బద్మజా
తంభాక్షి నిల యానుకూల విప్రులో ద్యస్మిల
వక్షస్థలున్
దరిచాయ న్నుతియింప నాన ? నిను వ
ప్తా ! కూర్మదేవ ప్రభా !

38

తా|| ఏదే నావడ దావరింప మదిసం
 తే గుంజెదన్, భ్రాంతిచే,
 మోదం బంజెద సౌఖ్యమున్ పొటయిచో
 మూర్ఖుడనై యేచి ద్వం
 దోదాసీనుడఁగాను గాన, వెఱుమై
 నూహించెద న్నాపయి
 న్ని దాక్షిణ్యము లేకటంచు మిథులన్,
 శ్రీ కూర్మదేవ ప్రభూ !

89

మ|| జలజాతానన నన్ను తా ! చరిమిత
 జ్ఞానాప్తి మర్త్యాభికిన్
 వలనానే? టెఱుంగంగ నీ మహిత త
 త్వంబున్ జలంబార నా
 దల క్రిందై తప మాచరించినను ద్వ
 త్కారుణ్య సంప్రాప్తిగా,
 కలఘూదంత? యనాది మధ్యలయ! దే
 వా! కూర్మదేవ ప్రభూ !

40

మ|| ప్రిదులన్ బోయెడు మానసం బకట ! యా
 భీలాత్తులన్ లేమిఁ గూ
 రి దిన మ్మొక్క యుగంబుగాఁ గెడవువా
 రిన్ జూడ మా బోంట్లకున్
 గడ ! రాజిత కరుణాభి ముఖ్య చిహ్నదాం
 తా ! యెట్లుపేక్షింతువో
 ముదమున్ గూర్చక యెల్లవారికి స్వయం
 భూ ! కూర్మదేవ ప్రభూ !

41

తా|| భీదంబై యవిలంఘ్యమయ్యెడు భవా
 భిన్ మానవు ండాదట
 న్ని దాక్షిణ్యము కల్పి దాఁటిచనఁగ,
 న్ని భృత్యుడై యేచుచున్
 మోదం బొప్ప నమీరనందనుడు తా
 మున్నీటినిన్ దాటించో
 లే దింతేనియు నబ్బురంబు, వవమా
 రీ ! కూర్మదేవ ప్రభూ !

42

తా|| స్థూలంబై కనుపట్టు భూమి పొడమెన్
 దోయంబునన్, దజ్జలం
 బోలిన్ నహ్ని జనించె బావకము వా
 యు పోద్యవంబయ్యె, నా
 తూలం బుద్ధన మయ్యె నాకశమునన్
 దుర్వేదమా శక్తిఁ గ
 స్మూలంబాదు, వెఱుంగ నాన నిను జి
 ఘ్నా ! కూర్మదేవ ప్రభూ !

43

తా|| ఏనన్ బల్కున కర్ణమున్ మనము నం
 డెంతే విరక్తించుచున్
 యానా నీదు కృపా విశేషమున న
 న్నార్దుండు సర్వంబుగన్
 దానే యుంట నతింగి పొందునట యా
 నందంబు దదీతి నా
 కేనాఁ డబ్బునా తెప్పి, నీదయ మురా
 రీ ! కూర్మదేవ ప్రభూ !

44

మ॥ కరుణ! బూని యొసంగు నుప్పు! బుద్ధతైం
కర్యంబునున్, సత్యవా
జ్ఞీరతిన్, తావక సాదకంజయుగ భ
క్తిన్, శుద్ధ వైరాగ్యమున్
బరకాంతార్థ వరాజ్యభిక్షము, సిరుల్
పాంఛింప నెబ్బంగి బం
ధుర సౌఖ్యాప్తికి బద్ధునాథ! శిశిరబం
ధూ! కూర్మదేవప్రభూ!

45

మ॥ నిను గాపాలిక ముద్వి తైరవుగ ని
న్నే నూన్యంగా సారమున్
ఘనతైవంబు శివాఖ్యంగా ధరణి గా
ణాపత్య మార్యారసూ
జనిగన్ వైష్ణవ మర్తి శ్రీసుండగు వి
ష్ణుండంచు, కీర్తి శక్తియం
చును శాక్తైయము సన్మతిన్ దెలుపుచుం
డున్, కూర్మదేవ ప్రభూ!

46

మ॥ కుడువన్ బోయెడు వేళ నేని, నెటనే
గూర్చుండుచో నేని నె
య్యెడ నే శార్యముఁ జేయుచున్నను భవా
నీశాజ సంస్తుత్యమై
కగు రంజిత్రెడు నీదు నామము మనః
కంజాత మందెల్ల ని
ల్చెడు వ్రజ్ఞన్ దయసేయు నాకు శుభదా!
శ్రీ కూర్మదేవ ప్రభూ!

47

మ॥ భవనాభిన్ సృజించు నట్టితటి నం
భోజన నాభిఖ్య, మా
ధవ సంజ్ఞన్ బరిరతుఁ జేయు నెడలన్
దన్నాశమున్ జేయుచో
భవనామంబునఁ బొల్తు వీవు, నృహరీ!
భావించ శక్యం బడె
ట్లవు; నీమప్రతిమాన వృత్తములు, కృ
ష్ణా! కూర్మదేవప్రభూ!

48

మ॥ విగమాంతంబులు నిన్నుఁ గూర్చి తెలువ
న్నే ర్పేమియున్ జేమి నిం
బుగ నిన్ దెల్పక 'నేతినేతి' యనుచో
మూర్ఖత్వమే రూపమై
జగతిన్ గుమ్మరు నేను నీసుమహితై
శ్వర్యంబు వర్ణింపఁగా
నగు సుజ్ఞానము నెల్లు పొందెదను చే
వా! కూర్మదేవ ప్రభూ!

49

మ॥ బగి రూపాంతర మాను నట్టులుగఁ జే
యన్ శాస్త్రకారుండు తా
దగ సృష్టింపఁ గలాఁడె? యల్పపుంబదా
ర్థంబేరి దన్నాశమేన్
జగతిన్ జేయఁగఁ బాలఁ డట్టులవుటన్
సర్వంబు సృష్టించునీ
దగు సామర్థ్యము నన్ననొనె భగవా
హ! కూర్మదేవప్రభూ!

50

శా|| అమ్మా! మన్నుఁ దినంగ లేడు చుమి నే,
సన్నయ్య నీతో నన
త్యమ్ముల్ వత్తెఁ బరీక్షఁ జేయు మిదెనా
యాన్య మ్మటం చుప్తు లో
నెమ్మిన్ సర్వ జగంబులన్ జనని భ్రాం
తిన్ జెండఁ జూపించు, నిన్
సమ్మోదమున నెంత భక్త నురభూ
ణా ! కూర్మదేవప్రభూ !

శా|| నా మాధ్యంబున, నిన్ గృహజలధి, నా
మ్మాయాంత వేద్యున్ గుణా
ద్దామున్, భక్త నురావసజముఁ గటా !
దాక్షిణ్య హీనాత్ముఁగా
నే మున్నెంచి యథుంబుఁ బొందితిని, మ
న్నింపంగదే యిందిరా
రామావల్లభ, యుష్ణశీతకర నే
త్రా ! కూర్మదేవప్రభూ !

మ|| తలఁప న్నికొమరుండు బమ్మ, యాకవొం
డన్ లచ్చి నీయాలు న
ప్పలుకం దొయ్యలి నీడు కోడలపుటన్
వాసి న్నినున్ గొల్పు బ
త్తులకున్ జేకులుఁ గాదట. మనికియున్
దోరంపుఁ గల్గుల్. తగ
న్నలువొ విదైయు, మేటి వేలుపుల మీ
న్నా ! కూర్మదేవప్రభూ !

శా|| క్రిపా! యంగిలివండ్ల నిచ్చు వనితన్,
శిక్షింపఁగా నెంచినిన్
గోబ్బ దేశర రోటంగట్టు నుడలిన్
మోదాబ్బిఁ దేలించియున్
స్వాపంబుననైన నీకవక్రతిన్
వాంఛింప శక్తించునన్
గాపాడన్ దొరఁగో విడేముగొ శుభాం
గా ! కూర్మదేవప్రభూ !

శా|| భ్రాంబుండో శకటానురుండు తొల్లినిన్
గులార్పు దుగ్బద్ధిమైఁ
జేరన్ వాని శరీర చక్రముల వేఁ
జెండాడి, భక్తాల్లి సం
సారావారం చక్రమున్ విడిచి మో
క్ష ప్రిప్తిఁ గావించుటల్
ప్రాయశ్చిన్ ధరిణాటుచుండు నురసే
వ్యా ! కూర్మదేవప్రభూ !

మ|| ఇల, నేఁజేసితిఁ జేయుచుంటిఁ బనులె
న్నేఁ జేయు దేనంచు న
ర్పిలి నెంతే దురహంకృతిన్ మెలఁగ భూ
భృత్యుల్య భారమ్ముతో
నలయన్ జేసెను నన్ను సంకృతి, త్వదీ
యాధీనములే నాదు చె
య్యులు, నా సమ్మిళఁగాదె తదభరము మా
యున్ కూర్మదేవప్రభూ !

శా|| పట్టన్ జూచిన నింతమానక పటు
స్వాభావికం జాట మై
పుట్టన్, పర్తిలు, నాశమున్ గనుననన్
మూర్ఖుండు దేహస్థితిన్
గట్ట ! విస్మృతి నొంది యవ్వపు విళన్
దానంచు భావించుచున్
జెట్టన్ బొందు, నటుంగ లేడు తనుదా !
శ్రీ కూర్మదేవప్రభూ !

57

శా|| ఆశ్వేతాధిపుఁ డెట్టి భక్తి దవముల్
యజ్ఞంబులున్ జేసెనో !
విశ్వేశున్ నినుఁగాంచి, యాలయము స్థా
పించంగ నీ యాజ్ఞ నా
యశ్వారాయుండు నిన్నుఁ దన్నెమును మా
న్యారాధనన్; గొల్తుఁ ద
ద్విశ్వ వ్యాప్తయశోవిరాజులను భ
క్తిన్ కూర్మదేవప్రభూ !

58

మ|| మహి తానందదరత్వ ! మారకతక
మృస్సార సౌందర్య ! మి
త్రహిమాంశు ప్రదితాక్ష ! మీలకముఖ
ప్రసీధిత వేమా ! ముము
క్షుహితా ! మూర్ఖపలాశి దండన బలా
స్తోత్రా ! మృదాన్యగ్రిహ !
యహిరాట్ తల్ప ! ముసీంద్ర కల్పక ! యన
ల్ప ! కూర్మదేవప్రభూ !

59

శా|| శాశి ! నాలుక జాటి నీత్ర తమిమై
సాత్రాజితిన్ "శ్రీ" యన
న్నారీ రత్నము కిన్నె బూన, ననుమం
గ సాక్షిత్వ యాత్ర వ
న్నీరే జడ్యయి నన్యతాంత లెవరున్
పీడింపకుండ న్నమ
స్కారమున్ జూపించు నిన్ దలఁతుఁ గృ
ష్ణ ! కూర్మదేవప్రభూ !

60

మ|| తొలి, వేదంబులఁ మృచ్చిలించి బలధిన్
దుర్మాదుఁడై యేగి దాఁ
గిలు నక్తంచరు సోమకున్ దునిమి చు
క్రి ! మీన రూపంబుతో,
నల వేదాని విరించి కీయవె యజం
దానంద మొందంగ శ్రీ
లలనా మానస పద్మదుత్ర ! శ్రీరక
ల్ప ! కూర్మదేవప్రభూ !

61

మ|| బలిమిన్ దివ్యులుఁ బూర్వదేవతలుమున్
తాదోధిఁ దృప్తంగఁబో
ధులినా ధాకృతి లిలఁబూని తరిగ
ట్టున్ దాల్చి యెట్టేని నా
కులకున్ బెట్టవె దిట్టచె యమ్మరమున్
గుర్తిన్ జగన్మోహిని
విలస ద్వేషముతో, ముసీంద్ర ! కయలా
ద్ధి ! కూర్మదేవప్రభూ !

62

శా|| ఆనాఁ డీ భుతిఁ పట్టి చావఁబలె స్వ
 త్తాతుండు నీడింపఁగా
 దానన్ గిన్నను జెంది యీవు ఖలునా
 వైత్యాధమున్ గూల్పవే
 నానా ప్రాణులు హర్షమున్ మిథులఁబొం
 వన్ భూర కోలాశృతి
 న్నే నీకేత్తి నులెంపఁజాల జడుడన్
 శ్రీ కూర్మదేవప్రభూ !

63

శా|| నీరే బోధ్యుల బీతుఁజేయుగ వరా
 నీకమ్ము ప్రాప్తింపఁగా
 గూరుండై బుధులన్ గలంచుచుఁగను
 రున్ భక్తు బ్రహ్మదునిన్
 గారింపన్ జను నా హిరణ్యకశపుక్
 గర్వాంధుఁ డున్నాడవే
 స్ఫూర ప్రాణి సృసింహ రూపమున శ్రీ
 శా ! కూర్మదేవప్రభూ !

64

శా|| ఉల్లంబందు సహంకరించి బోదా
 నోడించి దిక్పాలురన్
 ముల్లోకంబులఁ గెల్వ, వామనుడవై
 భూదాశమున్ గోరి యీ
 యెల్లన్ ముజ్జగముల్ వడత్రయముచే
 నేపారి చేయొన్న నీ
 సర్వలాశృతి, నాత్మసంతు, హతదో
 షా ! కూర్మదేవప్రభూ !

65

శా|| గర్వాంధమున నేవుఁ జావు ఖలునా
 త్తాబానులన్ బ్రొంచితే !
 దోర్విర్యమున బానుదగ్గిగ సుర
 ప్రామమ్ము సందింపఁగా
 నుర్విన్ సజ్జనకోటి మెచ్చు శ్రీతబం
 ధూ ! నిన్నుఁ వైవల్యదుక్
 సర్వేశున్ శుభ దాయకుం గొలుతున్
 జన్ కూర్మదేవప్రభూ !

66

శా|| ఘనుడౌ పంక్తి రథ ప్రభూత్వ మునకున్
 గానల్యకున్ గల్గి పా
 వన రామాఖ్యను దేజరిల్లి రమయా
 వైదేహిఁ బెండ్లాడి, న
 కొను లీలన్ మజనావనంబుఁ జలుపన్
 గూరొత్తుతా రావణా
 ది సరాద ప్రియము గూల్చిలిని వృ
 ధ్విన్ కూర్మదేవప్రభూ !

67

శా|| నిత్య నిత్య వివేక హీనత బుధా
 నీకమ్ము బీడించు నా
 వైశ్య త్తావధులైన కంసముఖి వీ
 తఖ్యాతులన్ గూల్చి పా
 హిర్యమ్మున్ ధరఁ గూర్చివే శ్రీతులకున్
 గృష్ణుండవై నీరివై
 శ్రుత్యుద్వేల లసత్ స్వరూపుడవు జ
 ఘ్నా ! కూర్మదేవప్రభూ !

68

శా|| యజ్ఞంబుల్ వొనరించు వ్యాజమునఁ గూ

శాత్తుల్ నరుల్ మున్నునే

దాజల్ మీతి దయానిహీనతఁ బును

ప్రాణంబులన్ దీయఁబోన్

విజానంబును గూర్చితో నరులకున్

హింసారి వారిది - న

ర్వజర్థ స్థితి బుద్ధమూర్తి వయి, దే

వా ! కూర్మదేవప్రభూ !

69

శా|| స్వామీ ! భర్తము నొవ్వఁ జేసి కలియే

పారన్, గృహమూర్తివై

భూమిన్ భర్తృభుఁ బోవఁగన్, గలియుగం

బున్ దోయఁగఁ గల్గివై

భీమం బాడువ నశ్వవాహనుడవై

చేర్చిన్ గతిన్ గూల్చు నీ

సామర్థ్యంబు నుతింపఁగా దలమె ? ఖీ

శా ! కూర్మదేవప్రభూ !

70

మ|| ఎదియేఁ గానుక భక్తి నీకు నిడ లో

నంతున్ నమస్తంబు నీ

యదియై యుండఁగ నన్నుఁగూడి మతి నా

వై యున్న దింకెడి ? నా

యెడ నిన్నున్ జనియింతు గాఢ నతమున్

ఖీశా ! కృపాపార భా

స్వదనంత వ్రతిభావి తాశ్రిత కపి

శా ! కూర్మదేవప్రభూ !

71

మ|| శిలనేఁ గాను, నరంగుఁ గాను, గజివై

జీవింప, బుక్షంబునై

యిల జన్మింప, నిశాట బాలిఁ బొడమన్

త్రివిక్రన్ జనిన్ బొందితిన్

మెలఁగన్ దీన సరాభముండనయి సాన్

మీ ! త్వత్కృపారేళ మి

మ్ముల నేఁ బొడఁగ నెట్టులబ్బ నతరం

బున్, కూర్మదేవప్రభూ !

72

శా|| వాగీశుం జెఱుంగంగలేక మును నీ

ప్రజ్ఞావిధిన్, జాచఁగా

గోగోపాల తతిన్, భరింపవొకొ, త

దో గోవ రూపంబులన్

వేగ న్నివ, యజం జెఱుంగఁడు గదా !

నీ శక్తి నింతేని, భా

తీ గోళంబులఁ జేయఁగాక, నృహరీ !

త్రీ కూర్మదేవ ప్రభూ

73

మ|| ఎది సత్యంబా, విశువ శేదా, జగతీ

హేతుకృమం బేదా, యె

య్యది జ్ఞానంబును, నేది త్రీ నిలయమా

నానంద కందంబా, య

య్యది నీవేయని యాద్యులొడదరు, భా

వాతీతుఁడొ నిన్ను నా

మది నేరీరున నిల్చి కొందు మహితా

శా ! కూర్మదేవ ప్రభూ

74

శా! శ్రీ కల్యాణ గుణా! యహల్య గురు సా
శీల్యన్ శీలాకార సే
పాశారుణ్యము తోడ బోచితట సా
దాంభోజ ధూళిలవం
బాకెన్ శావవిముక్త జేసెనొగి బూ
ర్యా శారమున్ బొందనా
నీకమాధిక శక్తి నాన తడవన్
శ్రీ కూర్మదేవ ప్రభా

75

మ॥ జగమే నిత్య మటన్న భ్రాంతియు, మన
శ్వాంచల్యమున్, గోధమున్
దగ నిన్ గొల్పని శారణమున గదా!
దాపించు మర్కాలి నో
జగదీశా! నినుఁ గొల్పు నాతండు మహా
సాధ్యుంబుధిన్ దేలండే!
భగరాద్వాహ! పయోధివాస! భవభం
గా కూర్మదేవ ప్రభా

76

మ॥ మతిహీనుం డయినన్, గురూపి యయినన్,
మాయావి యేయైన, ను
గృత దుఃఖించుచున్న గాని, యనుకం
పన్ మాత లాలించు నా
దృతిఁ, బుత్తున్ విశవాడబోదుకద! త
దీర్ఘ వెలార్పన్ జగ
త్పిత! నన్నున్ మొఱకున్ క్షమింపు మను
క్తిన్, కూర్మదేవ ప్రభా

77

శా! భోగిన్ యోగింగ; యోగి భోగింగను మా
ర్పున్ జేయు సామర్థ్య మెం
తే గణ్యస్థితి నీకుఁ గ్రాంబ బ్రమదా
భిన్ గొందటన్ దేలుచ్చున్
నాగుడ్యల విభిన్న దుఃఖముల ముం
పన్ జెల్లునే గొందటన్,
రాగం బొప్పుగఁ బ్రబోవు మెల్లరి నుపేం
దా! కూర్మదేవ ప్రభా

78

మ॥ శ్రుతేశ్వర విభావదంబు, బుధ సం
ప్రత్యంబు, భీంకైక సం
సృతి వారాన్నిధి నోక, ముక్తివనితా
క్షేహల్ల సత్కారి, సం
శ్రిత కల్పద్రుమ పుష్ప గుచ్ఛమయి నా
నిరబేద్య రవిత్రపాదమున్
మతి సూహింతు నమానభక్తి బరమా
త్మా! కూర్మదేవ ప్రభా

79

శా॥ జ్ఞానంబుచును గొందటన్, మతియు నీ
శా! బుద్ధి సూహింపంగన్
మానా భక్తి యటంచు గొందటన్ నినున్
మావల్లిదుంటింద నెం
తేనిన్ మార్గము నాగఁ బల్కెద రహా!
నేర్వన్ వడర్గంబులే
నీనామ స్మరణంబు నెఱుంగుదున్
శ్రీ కూర్మదేవ ప్రభా

80

తా|| ఈవే విష్ణువు, శంభు వీవు, హరి యీ
వే బ్రహ్మపుత్ర, శక్తియన్
దేవా! యీవె గణాధినాథుడ వహా!
దేవేంద్రుడున్, సూర్యుడున్
రేవెల్లున్ దలవంగ నీవ, యెదియే
నీ కంటె నన్యంబు, గా
దోవైకుంఠనివాస! దానజనబం
దూ! కూర్మదేవ ప్రభూ

81

మ! మునిహృత్ పద్మవిభావసుక, ఖలరిపున్
పుష్పాజ్జనేత్రుక్, గృహ
వనధిన్, శక్తచక్ర శీతకిరణున్,
వైకుంఠధాముక్, శ్రిరా
వవదక్షున్, గమలావిభున్, సురభునీ
వస్త్రన్, యశోదాసుతుక్
నిను ధ్యానింతు ననంత మోడ మెనయన్,
శ్రీ కూర్మదేవ ప్రభూ

82

మ! అలవేదాళి, పురాణమూర, మణియుఁ గా
వ్యమ్ముల్ రహా నీదు ని
స్తుల మాహాత్మ్యము నుగ్గడింపంగ వలం
తుర గావటన్నన్, నీనున్
దెలియన్ జేసెడి దేమియింక వెలయున్ ?
నీ సత్కృపా లబ్ధి చే
శల సద్భక్తియ కాక, శిష్ట సుర భూ
బా! కూర్మదేవ ప్రభూ

83

మ! జగతిన్ గానంగ గుంథకారుడు ధనా
శన్ మట్టితో భాంజముల్
తగఁ గావింపంగ నేర్పు; నాటగ జగ
ద్భాంజముల నీ వహా
న గతిన్ నిర్మితి, చేయుచో మెలవుననె,
మన్నున్, గులాబుండు మా
మగ నీవే యవు దబ్బరంబు కదె వి
ష్ణూ! కూర్మదేవ ప్రభూ

84

మ! ధరణిన్ జీవులనేక మార్గముల నిన్
ధ్యానింతు, పాంజన్, శుభం
కరు నిన్నున్, మణి యీ పధిశుడవు, త్వత్
కైంకర్యమున్ జేయు కిం
కరుడన నే, నను పద్ధతిన్ గొలవ యు
క్తవాఁ గదే యెందు, దా
శరధి! వాయుకుమార పూజిత పదా
బ్దా! కూర్మదేవ ప్రభూ

85

మ! ఒనరన్ సారథుఁ డావిసన్ విమల పీ
యూషంబు సంతృప్తిగ నూ
ర్చని మాడ్కిన్ భవదీయ నామమును భా
వంబందు సద్భక్తితో
ననిశంబున్ స్మరియించు చుందురొగి భ
క్తాగ్రేసరుల్, తద్విధం
జెనయ న్నాటను నూర్పు మయ్య! సుగుణా
బ్ధి! కూర్మదేవ ప్రభూ

86

మ! ధవ బాబులుగ నేరు నేరములతో,
దంతింద్ర హస్తములన్
జివుకన్ జేయగఁ జాలు బహువులతో
నిహంబు రాకొట్టు తే
కువ నొప్పారు నురంబుతో, విమల సి
స్టన్ బొందఁగా జేయఁ ప
న్నవ వద్దంబులతోడఁ గన్నడవ, ని
త్యా! కూర్మచేవ ప్రభా

87

మ! అలనాఁ డిద్దర గోవ బాలకుండవై
స్థాపిత ద్దతిన్ మించి గో
వులు, గోపాలురు, గోపికల పరిమళమున్
లాంధంగ వంశంబు న
ర్మిలి మ్రోయించుచు, గాన నీధువుల న
మిన్న గూర్పు నిన్నున్ మహా
జ్వల వృత్తున్ శ్రీతరక్షకుంబలఁతఁ గృ
ప్తా! కూర్మచేవ ప్రభా

88

మ! కరులన్ గోరను, వాచరాజి వడుగన్
గాంక్షించి సౌఖ్యము నే
నీరులన్ వేడ, భూలి నొల్లఁ గృపమై,
జెల్వొప్పు నాకీవె ద్వ
చ్చరణాంభోజ యుగ స్థిరజ్వలమతిన్
సభ్యక్తి నిన్ గొల్వఁగా
సరసీజాయత కూరుటోచన! రమే
తా! కూర్మచేవ ప్రభా

89

మ! అనయంబున్ మధునూదనా! జూరి ముకుం
దా! దేవకీనందనా!
వసజాతా! గర్భదధ్యతా! యనుచు నిన్
భక్తున్నతిన్ జీరు న
జ్జనులన్ మృత్యుదఁ దర్పణంబుజ రజా
బాలంబు మమూర్తమున్
దనియింపగఁ చల్లంకరింపఁగ, ననం
తా! కూర్మచేవ ప్రభా

90

తా! తాలంశోన్నత! పంకజాత! వరదా!
దామోదరా! శ్రీధరా!
కాలిందీవరి! పంకనందన! హరీ!
కంజాస్త చంద్రాంబికా!
నీలాపాలక! గానలోల! శుద్ధనా!
నీరేజనారా! ననున్
బాలింపన్ దమకింపు మయ్య! యనుకం
పన్, కూర్మచేవ ప్రభా

91

తా! ఇందీనాయక! లోకపాలక! దయా
ధీ భక్తమంతారమా!
సందానందకరా! సనందవిమలా!
నారాయణ! పచ్చిదా
నందా! మంజరనాగధారి! యనమా!
నాగేంద్ర! లా! నిమన్
జెంబం బురుష! నిర్మిలొండు సతమున్
తా! కూర్మచేవ ప్రభా

92

మ॥ భవ భూమిజ కుతార! నజన విభ

వాజాంబుదా! మోని హృ
ద్యతన నస్తి న విమూర్త భవ్యమణి

పా! సాంద్రసాఫాటన్

దవవహీ! యవిచేత మేషువదనా!

రై కేర్తర పంచాననా!

నవమున శేయుటకా న నిమ్మ శీతగ్రీవ

ద్యా! కూర్మదేవ వ్రభూ

93

మ॥ నకు డి జన్మ మునంచ నిమ్మ, హరి, శ్రీ

సాధు న్మిలింపన్ వలె,

నైరసిలో బలుకంగ బూనంగవలె,

శ్మిత మహాపూజల

నైరసన్ గావలె, లిల, నీ వలన నెం

శేహయి బొంబంగ నీ

కెరంగన్ గావలె నల్లప్రాదులను, బం

ప్రీ! కూర్మదేవ వ్రభూ

94

శా॥ ఆనల్ పిమల, కల్మిలేములు నుమల్,

ప్రాప్తింపమనే బాలు

పా పాఖ్యములు దుశభము ల్ మకరముల్,

వర్తింపె యానన్

స్స! సంసార వయోధి, శ్రీకృతినిన్

శేలా కృపామహర్తి

యానాదింబంగ జేయచే, శ్రీకృతి

ద్యా! కూర్మదేవ వ్రభూ

95

మ॥ అమలాకాంతు, ననంతు, గాంత భవశ

ప్రాంపద్యత స్త్రీనితా

జ మరా భావర భంతు, గాంతి జిత భా

జ్వంతున్, మహాదంతు, న

త్తు మనోద్యాన వదంతు, భూరి కరుణా

సుసాంతు, శ్రీమంతు, నిన్

బ్రమదం బాష్పంగ నెంతు, మూరహర మ

త్యా! కూర్మదేవ వ్రభూ

96

మ॥ అమరాధ్యక్ష విరించి శంభునుక పా

దాంభోజ! ప్రహళ ము

ఖ్య మహాభక్త సురావనీజ! యతిరా

జ్వంభోధి సంపూర్ణ రా

జ! మహీస్వర్గ రసాంబుదా భవన

శ్రీగోప! గోక్తి మనో

జ! మనోశ్రవ్య కళారమా జిత విజౌ

జా! కూర్మదేవ వ్రభూ

97

శా॥ శ్రీలోలున్, గరుణాలనాలు వ్రజనా

శిపాలు, న కంచ రా

భీలున్, గీర్తిత చాదుశీలు, మృగ నా

భీచిత్రఫాలున్, దిశా

పాల ముఖ్య సమన్త భారవహ పుం

భక్తుక్తిహం నిమన్

హేలన్ గోల్పెడు గ్రాలు శక్తి నరమున్

శ్రీ! కూర్మదేవ వ్రభూ

98

శా|| డబ్బున్, సర్వసుపర్వ రక్షకు, లస
 ధాక్షిణ్యగమ్యున్, సహ
 బాధున్, గూర నిశాజ యూట మదవే
 కండ్లగ్గి హర్యక్షుఁ ఛా
 లాక్ష ప్రస్తుత చారు కీర్తి, వరదున్, మావా
 సవక్షున్, సుధీ
 పక్షు, నిన్ను, భజంత మోక్షదున్, తే
 వన్ గూర్కదేవ ప్రభూ

99

శా|| ఓదైత్యంతక! యో శృపాజలనిధీ!
 యో భక్తకల్పదుగ్ధిమా!
 యో దీనావన! యోభజేంద్రశయనా!
 యోశౌరి! యోనీరజా
 టూ! దై న్యమ్మున నన్ను దించిన దుర
 జ్ఞానమ్ము మూలమ్ము పెం
 పేనం జేయుము వేడుచుంటి సితకీ
 రీ! కూర్కదేవ ప్రభూ

100

శా|| మన్నిటన్ మునుగంగ వేడ గిరులన్
 మోయంగ నే గోర: నో
 యన్నా! భూమి భరింపజెప్ప: మట్టి యే
 వ్యాంబైన రూపంబు దా
 ల్ప నిన్నున్ బనుపంగల్లో, నరుల వే
 డన్ గోర, లక్ష్మీధరా!
 నన్నున్ బ్రేముడి బూడు మంటి గడ కృ
 ప్తా! కూర్కదేవ ప్రభూ

1

శా|| నిన్నున్ బంపను మూఢులౌ నధిపులన్
 నిర్జింప, నేంగోర నీ
 యన్నున్ దమ్ముండు తోడుకాంగ వనసే
 మావానమున్ జేయంగా
 వెన్నరీ దొంగిలి తెమ్మనన్, జడతమ
 భిక్షార్థిగా, గల్లిగా
 బన్నింప నిన్ను, బాలు నన్ను గృహబో
 పన్, గూర్కదేవ ప్రభూ

102

శా|| నాకాధీశమునీంద్ర వందిత పదా!
 నాగావళి వంశధా
 రా కూలంకవ వల్ల భాంతరిత మా
 ర్మజ్జేత్రాచార స్థితి
 న్నికన్ దగ్గలవాండ్ర బూడు కరుణన్
 శ్రీకాకుళంజే జని
 త్కృకం పొటను నాకు, నీరజ దళా
 టూ! కూర్కదేవ ప్రభూ!

103

ను|| వర కారుణ్యనిధీ! నిధిశశత సం
 వద్భవ్య! భవ్యత్రేతా
 మరకా ర్మచరణ! రణానిజన న
 మ్యగ్ధంగ! భంగవ్రజే
 తర సాఖ్యాభ్య పదా! పదాకర్మపునా
 ధిత్రాంత! క్రాంత వ్యధా
 దురిత స్ఫూరకథా! కథాకలితలం
 ధా! కూర్కదేవ ప్రభూ

104

మ! అవి తాహ్వర మాన! నూనచయకాం
డాకార! కారవ్రజే
శ విచిత్రోద్భవ వృత్త! వృత్తవరశ
శ్వ దేహ! దేహ వ్యవ
హ విధా నాంచితకీర్తి! కీర్తిత కృపా
వ్యాపార! పారంగ తా
హవ వైదగ్య విశేష! శేష ఫణి త
ల్ప కూర్మచేవ ప్రభూ

మ! ఈ నాకావ్య రసూజ హ్యాలెపటిల
నీంద్ర! ప్రజస్తుత్యయై
పూసన్ జాలదు క్షిర, బేల యనుచున్
బోనాడ కీకన్య నం
తే నమ్మిన్ గృహ నేల నీకుజను, భ
క్తిన్నిన్నులో నెంచుటన్
దీనన్ దేలద మోదనార్థం బెలుచున్
శ్రీ కూర్మచేవ ప్రభూ

మ! వనమాలీ! యమలాపు రావ్యయుండనా
ర్వదాన దాసుండ, మా
నివి మాణిక్య మహాలిన్, వరదరా
ణ్ణి పౌతృకున్ బుత్త్రీకుం
డ, నిలన్ భాస్కర రాయ నామకుండ, గీ
ర్ణాలిర్య విద్యుత్తుండన్
చినతుల్ గౌనునుయ్య! నిర్మల కృపా
బీ! కూర్మచేవ ప్రభూ

మ! అదినాకిమ్మిదియన్ భుజింతు నిదు మ
మ్మా! యంచు రోదించు నె
య్యది కన్పట్టిన! బుత్త్రీకుండు కడుబా
ల్కంబుదు, నైనన్ గృహ
స్పదచేతంబునఁ దల్లియిచ్చు నెత్తుడున్
బభ్యంబె; తద్రీతి నా
కెది కల్యాణదమో యెఱుంగు దొగిసి,
నే, కూర్మచేవ ప్రభూ

105

108

—: ఫ ల కృ తి :—

మ! శ్రుతి పేయంబును, బుద్ధ్యధంబు, నలఘు
క్లౌక ప్రవంశాల నీ
శతక శ్రేష్ఠము భక్తి లోహం జదువన్,
సంపూర్ణ మాలింపంగన్
సరమున్ మానవ బృంద మొందును మహా
సాక్షాంబులం ద్వితోకృపా
యత శీతేక్షణ నాదనంబున మహా
త్యా! కూర్మచేవ ప్రభూ
డిమ్ శక్ నత్
సంపూర్ణము

106

109

శ్రీ గాయత్రీ ప్రెస్ - శ్రీహతం.

107